

4. Гефтер П.Л. Электростатические явления в процессах переработки химических волокон. – М.: Легпромбытиздат, 1989. – 272 с.
5. Ефрос Р.Д., Юзефович М.И. Текстильные материалы с антистатическими свойствами // Текстильная пром-сть. – 1986. – № 6. – С. 68-72.
6. Савчук М.П., Калина В.М. Порівняльна оцінка електропровідності матеріалів для взуття та одягу // Вісник Хмельницького національного університету. Технічні науки. – 2009. - № 5 – С. 147-149.
7. Ганзюк А.Я., Савчук М.П., Вешко А.В. Оцінка ефективності антистатичної обробки текстильних матеріалів для взуття та одягу. // Вісник Хмельницького національного університету. Технічні науки. – 2010. - № 2 – С. 202-206.

Надійшла 13.07.2010

УДК 687.01(09):687.016

РОЗРОБКА КЛАСИФІКАЦІЇ СТИЛЬОВИХ РІШЕНЬ ОДЯГУ

І.П. СКУЛЬСЬКА, О.І. ПОЛІЩУК

Київський національний університет технологій та дизайну

Визначено характерні ознаки стильових рішень одягу, на їх основі в межах традиційних (основних) стилів одягу розроблено класифікацію, яка може бути використана на етапі ескізного проектування моделей одягу в межах певного стилю, при пошуку рішень в процесі формування нового стилю

Однією з вимог до проектування одягу є його відповідність сучасному стилю і моді, які тісно пов'язані між собою, але відрізняються тим, що мода постійно змінюється, в той час як стиль є більш стійкою категорією. Стиль і мода існують як взаємопов'язані системи. Можна сказати, що мода існує у формі стилю, а останній не може функціонувати поза модою. Відомий вислів великого модельєра ХХ століття французьки Коко Шанель: «Мода змінюється, а стиль – залишається...» актуальний і сьогодні.

Сучасний одяг, як і сучасне мистецтво в цілому, характеризується наявністю в ньому різних художньо-образних напрямів, підданих впливу моди. Стиль – це система, що має постійні характеристики: формальні, образно-художні, соціально-психологічні. До формальних ознак стилю в одязі відносяться силуетні лінії, конструктивна і композиційна побудова, техніка виконання, декоративне і колірне рішення, що існують як норма в конкретному стилі. Образно-художня характеристика охоплює інформацію про пропорції тіла людини, тип та ідеал краси, засновані на етнічному менталітеті. В соціально-психологічному аспекті розглядаються стереотипи поведінки людини, вікові і статеві особливості, виражені в костюмі [1].

На ранніх історичних етапах, протягом досить довгого часу, в костюмі і мистецтві в цілому панував лише один певний стиль. Розвиток масового виробництва одягу, поява такого поняття як дизайн (промислове мистецтво) спричинив деяку типізацію стилів.

В моді ХХ століття сформувалися, затвердилися і одночасно існували такі стильові напрями одягу, як класичний, спортивний, романтичний, фольклорний або етнічний. Незважаючи на постійну зміну тенденцій моди, вони не втратили своєї актуальності і в ХХІ столітті, що дає підставу називати їх традиційними (основними) стилями одягу [2].

Проектування одягу, як правило, відбувається в межах визначеного стилю, що накладає відбиток на його форму, конструкцію, деталі, декор, але при цьому виникає складність щодо визначення характерних ознак і особливостей стильового рішення одягу. Ескізне проектування в межах певного стилю залежить від досвіду та інтуїції проектувальника (художника-стиліста, дизайнера), але як правило, до уваги береться суб'єктивне рішення спеціаліста.

Аналіз літературних джерел [1–7] показав, що характеристика стилів одягу є досить загальною, потребує системного аналізу та впорядкування. Оскільки, на основі традиційних (основних) стилів одягу розвиваються нові тенденції, напрями, нові стилі (мікростилі), була визначена необхідність формування комплексу характерних ознак в межах традиційних стилів для подальшої систематизації.

Об'єкти та методи дослідження

Об'єктом дослідження визначені традиційні (основні) стилі одягу, а предметом дослідження – характерні ознаки кожного стилю.

В роботі використані загальнонаукові методи дослідження: морфологічного аналізу, співставлення, порівняння, впорядкування, групування, систематизації та класифікації.

Постановка завдання

Метою даної роботи є розробка класифікації ознак стильових рішень одягу на основі визначення комплексу характерних ознак традиційних (основних) стилів одягу.

Результати та їх обговорення

В результаті аналізу літературних джерел [1–7] та дослідження відомих систем класифікації техніко-економічної інформації [8] була розроблена фасетна класифікація ознак стильових рішень одягу, в якій за кожною ознакою стилю сформовані паралельні, незалежні фасети, а в межах кожної фасети значення ознак розташовані у ієрархічному порядку (таблиця).

З метою забезпечення зручної та ефективної обробки інформації було застосовано кодування ознак стильових рішень одягу.

Структура коду в межах однієї ознаки складається з двох частин: постійна частина коду – код класифікаційних угруповань характерної ознаки стилю одягу та змінна частина коду – код класифікаційних угруповань варіантів характерних ознак стилю одягу.

Загальний код складений на основі розробленої класифікації (Х. Х. Х), де перша цифра коду – характерна ознака стилю, друга цифра коду – стиль, третя цифра коду – варіант характерної ознаки стилю.

Розроблена класифікація ознак стильових рішень одягу може бути використана на етапі ескізного проектування одягу в межах певного стилю, а також при пошуку рішень, в процесі формування нового стилю.

Класифікація ознак стильових рішень одягу

Характерні ознаки стилів	ТРАДИЦІЙНІ (ОСНОВНІ) СТИЛІ ОДЯГУ			
	1 Класичний	2 Спортивний	3 Романтичний	4 Фольклорний або (етнічний)
1	2	3	4	5
1. Сфера використання одягу	1.1.1 ділова 1.1.1.1 робота в офісі 1.1.2 офіційно-урочиста	1.2.1 неофіційна 1.2.2 активний відпочинок 1.2.2.1 прогулянки 1.2.2.2 подорожі 1.2.2.3 поїздки	1.3 святкова 1.3.1 урочисті події 1.3.1.1 весілля 1.3.1.2 випускний бал 1.3.2 відпочинок 1.3.2.1 театр 1.3.2.2 ресторан	1.4 невимушена 1.4.1 відпочинок 1.4.1.1 вдома 1.4.1.2 на дачі 1.4.1.3 на морському курорті 1.4.1.4 на турбазі
2. Характерні риси стилів	2.1.1 строгість 2.1.2 стриманість 2.1.3 практичність 2.1.4 раціональність 2.1.5 функціональність 2.1.6 відповідність фігури 2.1.7 ділова комфортність 2.1.8 елегантність 2.1.9 зразковість 2.1.10 почуття міри у всьому	2.2.1 практичність 2.1.2 функціональність 2.1.3 комфортність 2.1.4 зручність руху 2.1.5 розкутість 2.1.6 свобода рухів 2.1.7 спортивність 2.1.8 динамічність	2.3.1 підкреслена жіночність 2.3.2 кокетство 2.3.3 сентиментальність 2.3.4 чуттєвість 2.3.5 м'якість 2.3.6 ніжність 2.3.7 особливо тяжіє до історичного костюму (запозичує у нього форму, крій, декоративне оздоблення, образність)	2.4.1 в дусі національних костюмів різних народів і епох 2.4.2 простота і раціональність крою 2.4.3 зручність і функціональність форми 2.4.4 комфортність та свобода рухів 2.4.5 підвищена декоративність 2.4.6 яскравість та оригінальність
	3.1.1 фрак 3.1.2 піджак 3.1.3 жакет 3.1.4 жилет	3.2.1 пальто 3.2.2 напівпальто 3.2.3 жакет 3.2.4 жилет	3.3.1 сукня 3.3.2 сарафан 3.3.3 блузка 3.3.4 корсет	3.4.1 болеро 3.4.2 блузка 3.4.3 сукня 3.4.4 сарафан
3. Види одягу	3.1.5 пальто 3.1.6 плащ 3.1.7 кардиган 3.1.8 спенсер 3.1.9 сукня 3.1.10 брюки 3.1.11 спідниця	3.2.5 куртка 3.2.6 комбінезон 3.2.7 напівкомбінезон 3.2.8 сорочка 3.2.9 блузка 3.2.10 блузон 3.2.11 майка 3.2.12 фуфайка 3.2.13 сукня 3.2.14 джемпер 3.2.15 светр 3.2.16 брюки 3.2.17 шорти 3.2.18 бриджі 3.2.19 лосини 3.2.20 спідниця	3.3.5 туніка 3.3.6 жакет 3.3.7 спідниця 3.3.8 плащ 3.3.9 пальто	3.4.5 шаль 3.4.6 накидка 3.4.7 дублянка 3.4.8 кожух 3.4.9 жилет 3.4.10 безрукавка 3.4.11 пончо 3.4.12 парео 3.4.13 кімоно 3.4.14 вільний джемпер 3.4.15 в'язаний жакет 3.4.16 спідниця 3.4.17 спідниця-брюки 3.4.18 брюки-гаучо
4. Ступінь об'ємності форми	4.1.1 мала 4.1.2 середня	4.2.1 мала 4.2.2 середня 4.2.3 велика	4.3.1 мала 4.3.2 середня 4.3.3 велика 4.3.4 змішана (приталений ліф,	4.3.1 середня 4.3.2 велика

			пишна спідниця)	
5. Силует	5.1.1 прилеглий 5.1.2 напів-прилеглий 5.1.3 прямий	5.2.1 прилеглий 5.2.2 напів-прилеглий 5.2.3 прямий	5.3.1 прилеглий 5.3.2 напів-прилеглий	5.4.1 прямий
5.1 Геометрична форма		5.1.2.1 трапецієвидна 5.1.2.2 овальна 5.1.2.3 квадратна	5.1.3.1 Х - подібна	5.1.4.1 трапецієвидна 5.1.4.2 овальна
6. Покрій рукава	6.1.1 вшивний 6.1.2 реглан	6.2.1 вшивний 6.2.2 реглан 6.2.3 сорочковий 6.2.4 суцільно-кросний	6.3.1 вшивний 6.3.2 суцільно-кросний	6.4.1 вшивний 6.4.2 суцільно-кросний 6.4.3 сорочковий
7. Формотворні елементи	7.1.1 виточки	7.2.1 виточки 7.2.2 складки 7.2.3 зборки 7.2.4 защіпи	7.3.1 виточки 7.3.2 драпіровки 7.3.3 складки 7.3.4 зборки 7.3.5 защіпи	7.4.1 виточки 7.4.2 складки 7.4.3 зборки 7.4.4 защіпи
7.1 Членування форми	7.1.1.1 рельєфи	7.1.2.1 рельєфи 7.1.2.2 кокетки 7.1.2.3 підрізи	7.1.3.1 рельєфи 7.1.3.2 кокетки 7.1.3.3 членування по лінії талії 7.1.3.4 підрізи	7.1.4.1 рельєфи 7.1.4.2 кокетки 7.1.4.3 підрізи
8. Конструктивно-декоративні елементи				
8.1 Застібки	8.1.1.1 одnobортна на прорізні петлі та гудзики 8.1.1.2 двобортна на прорізні петлі та гудзики	8.1.2.1 тасьма «блискавка» 8.1.2.2 тасьма «велкро» 8.1.2.3 гачки 8.1.2.4 кнопки 8.1.2.5 гудзики	8.1.3.1 тасьма «блискавка» 8.1.3.2 гачки 7.3.3.3 шнурівка 8.1.3.4 начіпні (руликові) петлі 8.1.3.5 зав'язки	8.1.4.1 тасьма «блискавка» 8.1.4.2 гудзики 7.3.4.3 гачки, 8.1.4.4 шнурівка 8.1.4.5 зав'язки
8.2 Коміри	8.2.1.1 піджачного типу (стояче-відкладний з лацканами)	8.2.2.1 відкладний 8.2.2.2 стійка 8.2.2.3 капюшон	8.2.3.1 капюшон 8.2.1.3.1 жабо 8.2.1.3.2 кокильє 8.2.1.3.3 декольте	8.2.4.1 стійка
8.2.1 Оформлення горловини	8.2.1.2 шаль			
8.3 Кишені	8.3 1.1 прорізні в рамку 8.3.1.1.1 листочка 8.3 1.1.2 клапан	8.3.2.1 накладні 8.3.2.1.1 портфель 8.3.2.2 прорізні 8.3.2.3 в швах	8.3.3.1 в швах	8.3.4.1 накладні 8.3.4.2 в швах
8.4 Елементи оформлення низу (виробу, рукава)	8.4.1.1 манжета 8.4.1.2 шлиця	8.4.2.1 манжета 8.4.2.2 куліска 8.4.2.3 шлиця 8.4.2.4 розріз	8.4.3.1 манжета 8.4.3.2 куліска 8.4.3.3 розріз	8.4.4.1 манжета 8.4.4.2 куліска 8.4.4.3 розріз
8.5 Декоративні елементи		8.5.2.1 клапан 8.5.2.2 пояс 8.5.2.3 хлястик 8.5.2.4 погон 8.5.2.5 хомутик 8.5.2.6 пата 8.5.2.7 погон	8.5.3.1 рюш 8.5.3.2 шлярка 8.5.3.3 волан 8.5.3.4 буфи 8.5.3.5 бант 8.5.3.6 пелерина	8.5.4.1 шлярка 8.5.4.2 волан 8.5.4.3 рюш 8.5.4.4 пояс
9. Декоративні, оздоблювальні елементи	9.1.1 мінімум декоративних елементів 9.1.1.1 фурнітура	9.2.1 оздоблювальні строчки 9.2.2 кант 9.2.3 тасьма	9.3.1 мереживо 9.3.2 вишивка 9.3.3 батик 9.3.4 аплікація	9.4.1 аплікація 9.4.2 вишивка 9.4.2.1 мережки 9.4.3 мереживо

	9.1.1.1.1 невеликі за розміром гудзики в тон основної тканини	9.2.4 шнур 9.2.5 аплікація 9.2.6 вишивка 9.2.7 емблеми 9.2.8 декоративне вистьобування 9.2.9 металеві кнопки 9.2.10 гудзики 9.2.11 заклепки, 9.2.12 блочки 9.2.13 пряжка 9.2.14 ремінь	9.3.5 стрази 9.3.6 бісер 9.3.7 стрічка 9.3.8 шнурівка 9.3.9 штучні квіти	ручної роботи 9.4.4 плетіння 9.4.5 «печворк» 9.4.6 тасьма 9.4.7 стрічка 9.4.8 рулик 9.4.9 бахрома 9.4.10 шнурівка 9.4.11 бісер 9.4.12 хутро 9.4.13 елементи національних костюмів
10. Матеріал	10.1.1 натуральні тканини 10.1.1.1 вовняні 10.1.1.2 льняні 10.1.2 репс 10.1.3 габардин 10.1.4 поплін 10.1.5 твід 10.1.6 оксамит 10.1.7 м'яка натуральна шкіра	10.2.1 трикотажні полотна 10.2.2 натуральні тканини 10.2.2.1 бавовняні 10.2.2.2 льняні 10.2.2.3 вовняні 10.2.3 натуральна шкіра 10.2.3.1 замша 10.2.4 плащова тканина	10.3.1 натуральні тканини (легкі) 10.3.1.1 шовкові 10.3.1.2 віскозні 10.3.1.3 тонкі вовняні 10.3.2 жорсткі, формотворні 10.3.2.1 парча 10.3.2.2 органза 10.3.2.3 капрон 10.3.3 трикотажні полотна 10.3.4 мереживні полотна 10.3.5 прозорий шифон 10.3.7 оксамит 10.3.8 атлас	10.4.1 натуральні тканини 10.4.1.1 бавовняні 10.4.1.2 льняні 10.4.1.3 шовкові 10.4.1.4 вовняні 10.4.2 натуральна шкіра 10.4.2.1 замша 10.4.3 хутро 10.4.4 трикотажні полотна
11. Кольорове рішення матеріалу	11.1.1 чорний 11.1.2 синій 11.1.3 коричневий 11.1.4 однотонні, не контрастні	11.2.1 захисні кольори (зеленого, коричневого, пісочного, хакі)	11.3.1 відтінки голубого 11.3.2 відтінки рожевого 11.3.3 пастельні	11.4.1 білий 11.4.2 кольори хроматичного кола 11.4.3 натуральні 11.4.4 яскраві,
	11.1.5 гармонійні 11.1.6 стримані	11.2.2 яскраві, контрастні	11.3.4 ніжні	насичені 11.4.5 контрастні
12. Рисунок матеріалу	12.1.1 клітинка 12.1.2 смужка 12.1.3 «ялинка»	12.2.1 геометричний	12.3.1 рослинний 12.3.1.1 квітковий 12.3.2 горох	12.4.1 геометричний 12.4.2 рослинний

<p>13. Аксесуари, доповнення до костюму</p>	<p>13.1.1 англійська шляпа 13.1.2 елегантний берет 13.1.3 краватка 13.1.4 шарф 13.1.5 рукавички в тон костюму 13.1.6 біжутерія 13.1.6.1 сережки 13.1.6.2 золотий ланцюг 13.1.6.3 брошки 13.1.6.4 браслети 13.1.7 чоловіча біжутерія 13.1.7.1 запонки 13.1.7.2 шпильки для краваток</p>	<p>13.2.1 шапка 13.2.2 берет 13.2.3 кепі 13.2.4 бейсболка 13.2.5 в'язаний шарф 13.2.6 в'язані панчішно-шкарпеткові вироби 13.2.6.1 гетри 13.2.7 взуття 13.2.7.1 кросівки 13.2.7.2 кеди</p>	<p>13.3.1 капелюшок з вуаллю 13.3.2 легкий шарфик 13.3.3 хустинка 13.3.4 мереживні або шовкові рукавички 13.3.5 витончена біжутерія 13.3.5.1 намисто 13.3.5.2 браслети 13.3.5.3 брошки 13.3.5.4 каблучки 13.3.5.5 сережки 13.3.6 взуття 13.3.6.1 туфлі «лодочка»</p>	<p>13.4.1 капелюх з широкими полями 13.4.2 шарф 13.4.3 хустка 13.4.4 шкіряний пояс 13.4.5 яскрава біжутерія 13.4.5.1 намисто 13.4.5.2 браслети 13.4.5.3 брошки 13.4.5.4 сережки 13.4.6 в'язані панчішно-шкарпеткові вироби</p>
---	--	--	--	--

Висновки

В результаті проведеного дослідження з використанням методів морфологічного аналізу, порівняння, групування та систематизації були визначені характерні ознаки стильових рішень одягу та на їх основі в межах традиційних стилів було розроблено класифікацію, застосування якої допоможе дизайнеру: об'єктивно визначати стильові особливості та пропонувати ескізи моделей одягу в межах певного (заданого) стилю, формувати нові стилі методом комбінаторики характерних ознак традиційних (основних) стилів, швидко реагувати на зміну моди.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бердник Т.О. Моделирование и художественное оформление одежды. – Ростов н/Д: изд-во «Феникс», 2001. – 352 с.
2. Андреева Р.П. Энциклопедия моды: - СПб.: Издательство «Литера», 1997. – 416 с.
3. Балдано І.Ц. Мода ХХ века. Энциклопедия. – М.: «Олма-пресс», 2002. – 399 с.
4. Сафина Л.А., Тухбатуллина Л.М., Хамматова В.В. Дизайн костюма. – Ростов н/Д: изд-во «Феникс», 2006. – 390 с.
5. Бердник Т.О., Неклюдова Т.П. Дизайн костюма. – Ростов н/Д: изд-во «Феникс», 2000. – 448 с.
6. Сестры Сорины. Имидж женщины и ее одежда. – Ростов н/Д: изд-во «Феникс», 2004. – 448 с.
7. Ермилова В.В., Ермилова Д.Ю. Моделирование и художественное оформление одежды. – М.: «Академия», 2000. – 177 с.
8. Ширялкин А.Ф. Стандартизация и техническое регулирование в аспекте качества продукции: учебное пособие. – Ульяновск: УлГТУ, 2006. – 196 с.

Надійшла 06.07.2010